

VIOLETA TOMIĆ (PS ZL): Hvala za besedo, spoštovani predsednik, spoštovani ministri in kolegi!

Tega vprašanja smo se sicer danes že rahlo dotaknili, pa vendar. Ta teden je bila slovenska javnost znova seznanjena s tem, da v tej državi ni primerno poskrbljeno za zdravljenje, vzgojo in izobraževanje otrok in mladoletnikov s hudimi vedenjskimi in čustvenimi težavami. Gre za otroke in mladoletnike, ki so bili v otroštvu žrtve družinskega nasilja. Ti otroci in mladoletniki so pogosto nevarni zase in okolico. V poročilu Inštituta za socialno varstvo iz leta 2010 je navedeno, da je bilo leta 2009 obravnavanih 288 takih otrok, zadnja leta pa naj bi jih bilo tudi po 300 letno.

V našem sistemu zdravstvenega in socialnega varstva zanje ni primerne namestitve. Če citiram ugotovitve Inštituta za socialno varstvo: "Prepogosto se dogaja, da varstveni zavodi ali mladinski domovi kljub izdani odločbi o namestitvi zavračajo sprejem takšnih otrok, posledično lahko takšne otroke in mladostnike v skrajnih primerih obravnavajo celo na varovanih oddelkih psihiatričnih bolnišnic, skupaj z odraslimi bolniki, kar je nesprejemljivo. Namestitev otrok na varovanih oddelkih psihiatričnih klinik ni samo nesprejemljivo ampak je v nasprotju z zakonu o duševnem zdravju in s konvencijo o otrokovih pravicah. Sodišča praviloma te namestitve razveljavijo. Najhuje pa je to, da otroci ostanejo brez primerne pomoči."

Ne razumem kako je mogoče, kako je to mogoče, kajti že pred nekaj leti je bil zgrajen otroški oddelek na psihiatrični kliniki v Ljubljani. Ta je bil ustanovljen ravno zaradi potreb po zagotovitvi primerne oskrbe za otroke, ki imajo tovrstne težave. Vendar pa ta oddelek ostaja prazen, ker do danes še ni bil sprejet ustrezen program na podlagi katerega bi lahko oddelek pričel delovati. Prav tako je treba poudariti, da je pedopsihiatrična in psihiatrična pomoč potrebna tudi takrat, ko so otroci nameščeni v varstvenih zavodih.

Torej, zakaj se otroški oddelek psihiatrične klinike v Ljubljani še danes ne uporablja za ta namen? Kdaj bo ministrstvo izpeljalo vse postopke za začetek delovanja tega oddelka in kdaj boste na ministrstvu naredili za otroke in mladostnike, ki zaradi tragičnega otroštva potrebujejo celovito in primerno oskrbo? Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarja ministrica za zdravje, gospa Marija Milojka Kolar Celarc.

MILOJKA KOLAR CELARC: Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovana poslanka, poslanci, kolega minister.

Dovolite mi, da na začetku povem, da dejansko Ministrstvo za zdravje zelo dejavno podpira vzpostavitev varovanega psihiatričnega oddelka za otroke in mladostnike, zato je Ministrstvo za zdravje že 6. julija leta 2009 pozvalo razširjeni strokovni kolegi za psihiatrijo, k pripravi predloga programa zavarovanje psihiatrični oddelek za otroke in mladostnike. Razširjeni strokovni kolegi za psihiatrijo je na podlagi poziva ministrstva za to nalogo imenoval posebno strokovno delovno skupino, ki je pripravila program in ga kot takega predložila. Naj povem, da so razširjeni strokovni kolegi najvišje strokovne inštitucije za posamezna področja v Sloveniji, ki podajajo posamezne predloge za dodatne programe zdravstvenemu svetu, ki ga imenuje minister za zdravje, nato pa zdravstveni svet predlaga tako program prioritete, kot tudi način financiranja.

Glede na to, da se je dejansko postopek začel že leta 2009, da pa kot veste, da se je v vmesnem obdobju bila tudi daljša obdobja zaradi menjave ministrstev, ko Zdravstveni svet ni bil vzpostavljen in ni deloval. Zato imamo pred mojim prihodom, je bilo več kot

14 mesecev t.i. praznega hoda, ko zdravstveni svet ni deloval in zaradi tega tudi ni moglo priti do odločanja tega programa. Naj povem, da smo zdaj zadeve zelo intenzivirali, po zagotovilih predsednika Zdravstvenega sveta bodo te zadeve obravnavane v najkrajšem možnem času. Po mojem vedenju je strokovna komisija pridobila že dodatne analize, primerjavo s podobnimi varovanimi oddelki v Evropski uniji, tako da lahko s tega mesta zagotovim, da bo ministrstvo skupaj z zdravstvenim svetom in z javnim zavodom za psihiatrično kliniko in Zavodom za zdravstveno zavarovanje, ki mora to, bi rekla, za program zagotoviti denar, rešili v najkrajšem možnem času, predvidoma jeseni letos.

Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Zahteva za dopolnitev odgovora Violeta Tomić.

VIOLETA TOMIĆ (PS ZL): Hvala za besedo.

Spoštovana gospa ministrica. Pred časom ste sodelovali v oddaji na javni televiziji na temo pomanjkanja medicinskih sester na intenzivnih oddelkih. Takrat ste dali štiri zelo konkretne obljube, tri kratkoročne in eno dolgoročno. Upam, da jih boste izpolnili, vsekakor pa bomo vaše delo pozorno spremljali.

Takšne konkretne obljube bi si želela tudi v tem primeru. Še več, želela bi tudi zagotovilo, da bodo te obljube tudi izpolnjene. Kot rečeno, ta problem ni od včeraj. Že pred 6 leti je Varstveni zavod Planina dal pobudo varuhinji človekovih pravic za ureditev tega področja. Varuhinja v poročilu ugotavlja: s predlogom združenja smo v juniju 2009 seznanili Ministrstvo za zdravje in opozorili, da Ustava Republike Slovenije zavezuje, da otrokom nudimo posebno varstvo in skrb. Zato je predstavljena problematika še toliko bolj skrb zbujajoča, saj je država, ki mora po potrebi ukrepati in zagotoviti takšno varstvo in skrb, kakršna je potrebna za njihovo blaginjo, na tem področju odpovedala. Ministrstvo je v odgovoru julija 2009 ugotovilo, da so naše trditve glede odsotnosti varovanih oddelkov za intenzivno zdravljenje otrok točne, zato želijo problematiko rešiti v najkrajšem možnem času. Ministrstvo za zdravje se v predpisanem roku do pobude varuha ni opredelilo. Varuh meni, da neurejeni pogoji za bolnišnično pedopsihiatrično zdravljenje otrok pomenijo kršitev / znak za konec razprave/ otrokovih pravic. Ministrstvo za zdravje pa se na pobudo varuha ni ustrezno odzvalo. Minilo je že skoraj 6 let od te ugotovitve, ministrstvo se je zavedalo problema, vendar je pobudo varuhinje gladko ignoriralo. V 6-ih letih, medtem ko so vsi na ministrstvu redno dobivali plače za svoje delo, niso odpravili te stalne kršitve otrokovih pravic.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo za dopolnitev odgovora ima ministrica za zdravje gospa Marija Milojka Kolar Celarc.

MILOJKA KOLAR CELARC: Zavedam se tega problema in vam lahko zagotovim s tega mesta zelo odgovorno, da bom kot ministrica za zdravje naredila vse, da do kršitve konvencije otrokovih pravic ne bo več prihajalo. Mislim pa, da sem tudi že v tem kratkem obdobju ministrovanja dokazala s tem, da sem se potrudila in imenovala zdravstveni svet prej preden je zakonsko določeno in da smo dejansko pospešili zelo intenzivno delo, tako strokovnih komisij zdravstvenega sveta, kot tudi delo tega sveta, ki bo in je določilo prioritete obravnav in vam lahko s tega mesta zagotovim, tudi po razgovoru s predsednikom Zdravstvenega sveta prof. dr. Strletom, da bo to obravnava takoj v jeseni, ko dobijo predlog in bo ta problem rešen.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Postopkovni predlog za razpravo ima Violeta Tomić.

VIOLETA TOMIĆ (PS ZL): Hvala lepa za besedo.

Gospa ministrica, veseli me, da boste prekinili to prakso kršitve otrokovih pravic, kajti pri obravnavi otrok s hudimi vedenjskimi motnjami se vsaj že 10 let ohranja to stanje, ki povzroča te kršitve. In ko ti otroci in mladostniki dopolnijo 18 let, uradno niso več problem, ker so polnoletni, toda posledica zanemarjanja tega problema je nepopisno trpljenje, ki se velikokrat konča celo s samomorom. Številni med njimi ogrožajo tudi svojo okolico, med njimi so žal tudi mladoletni morilci in polnoletni storilci najhujših kaznivih dejanj. Veliko tega trpljenja bi se dalo preprečiti in to brez velikih denarnih zneskov. Zato ponavljam besede varuhinje človekovih pravic izpred šestih let. Država, ki mora po potrebi ukrepati in zagotoviti takšno varstvo in skrb kakršna je potrebna za njihovo blaginjo, je na tem področju odpovedala. Zato za razliko od kolegice Žibert ostajam optimistka in v skladu s Poslovníkom zahtevam, da o odgovoru ministrice opravimo razpravo in jo s tem obvežemo k temu, da nemudoma pristopi k reševanju tega nevzdržnega stanja. Hvala.